

"Dobrodošli na plavi Jadran" - azurové moře za českými humny

Jaderské moře, rozkládající se mezi Apeninským a Balkánským poloostrovem, od Otrantské úžiny na jihovýchodě až do Terstského zálivu na severozápadě zasahuje hluboko do evropské pevniny. Se svojí délkou 738 km a průměrnou šířkou 177 km činí jeho plocha asi 1/5 rozlohy Středozemního moře. Jadran patří k mimořádně čistým mořím, což prokázaly průzkumy čistoty a měření rozsahu znečištění vody v celém Středozemním moři, které před časem prováděl při pobřeží 12 středomořských zemí slavný oceánolog J.Y. Cousteau se svým týmem. Moře u chorvatských břehů má nejlepší kvalitu ze všech měření.

Chorvatské pobřeží, táhnoucí se od mysu Savudrija na severu k mysu Oštri na jihu tvoří s délkou 1777 km převážnou část východního Jadranu.

Pobřeží je rozděleno do několika oblastí:

Západoistrijské přímoří - začíná u mysu Savudrija a zahrnuje celou západní část Istrijského poloostrova

Kvarnerská riviéra - rozkládá se při pobřeží Kvarnerského zálivu na východním pobřeží Istrie a zahrnuje letoviska od Duge Uvaly/Krnice až po Opatiji

Chorvatské přímoří - pobřeží táhnoucí se od Rijeky na jihovýchod až po městečko Karlobag

Severní Dalmácie - začíná u Karlobagu a táhne se až k Rogoznici

Střední Dalmácie - je pokračováním Severní Dalmácie a končí za letoviskem Gradac

Jižní Dalmácie - je pokračováním Střední Dalmácie a táhne se až na hranici s Černou Horou k mysu Oštri

Mimořádná členitost chorvatského pobřeží přispívá k jeho malebnosti a půvabu; vápencové pobřeží s vysokými, strmými skalnatými břehy se tu střídá s pobřežím nízkým a písčítým v oblastech flyše. A právě tady se nacházejí nejkrásnější pláže, jako např. na Makarské riviéře. Neobyčejná rozmanitost břehů a tím i rozmanitost pláží a vstupu do moře přispívá k velké oblibě koupání v Jadranu na chorvatském pobřeží. Mnoho návštěvníků vyhledává s oblibou maličké zátoky se skalami a skalními plotnami a s křišťálově čistým mořem. Další předností, která chybí letoviskům na západním pobřeží Jadranu v Itálii je velmi bohatá vegetace v bezprostřední blízkosti pláží, především borové lesy a háje, které vytváří tolik příjemnou ochranu před pálicím sluncem. O kvalitě pláží a jejich přírodních přednostech, jakož i o čistotě a upravenosti jejich okolí svědčí i mezinárodní ocenění, kterého se chorvatským plážím dostalo v rámci mezinárodní soutěže Evropská modrá vlajka.

Vzhledem k vysokému obsahu soli, která činí až 38g v litru vody má voda Jadranu značnou průzračnost a je též pověstná svojí modrou barvou - Chorvaté jej proto nazývají *plavi Jadran* - modrý Jadran.

Jadranské pobřeží a ostrovy patří do oblasti jadransko-středomořského podnebí. Je mírné, s krátkými a mírnými zimami a dlouhými a teplými léty. Před drsnými vlivy z vnitrozemí je pobřeží chráněno řetězem hor Dinárského krasu. Podnebí je plně pod vlivem moře, avšak není stejné v celé oblasti. Teploty vzduchu na pobřeží stoupají od severozápadu k jihovýchodu.

Pokud jde o teplotu moře, ta činí v letním období při hladině 23-27°C, přičemž nejteplejší je v srpnu a poměrně značnou teplotu si udržuje až do podzimu.

Kromě všech těchto pozitiv, která upřednostňují dovolenou na chorvatském pobřeží Jadranu je významným faktorem i poměrně snadná dostupnost z České republiky ať už autobusovou či vlastní dopravou a v neposlední řadě i jazyková spřízněnost našich národů. Chorvatsko je krásná a pohostinná země a jeho obyvatelé se k návštěvníkům chovají vstřícně a přátelsky a český turista se tu díky jazykové příbuznosti může cítit v domácím prostředí.

Biograd na Moru

Toto starobylé korunovační město chorvatských králů, nazývané v ranném středověku Alba civitas- Belgrad (Bílé město), je dnes známým turistickým a jachtařským centrem stejnojmenné riviéry. Leží ve středu chorvatského pobřeží, 28 km jihovýchodně od hlavního střediska severní Dalmácie – Zadaru, při Pašmanském průlivu (Pašmanski kanal). Poloostrov na kterém je vystavěno je obklopen dvěma zálivy: na severu Bošana a na jihu záliv Soline, který je centrem rekreace s písčnými plážemi a bohatou vegetací borových porostů, jakož i mnoha ubytovacími zařízeními.

Z někdejší stavební nádhery královského sídelního města, srovnaného ve 12.století Benátčany se zemí, se dochovaly jen fragmenty zdiva a základy antických a středověkých staveb. Ze staršího období má město jen dva kostely. V místním muzeu je zachycen vývoj města, který doplňují bohaté nálezy historických předmětů, přičemž samostatná část expozice je věnována nákladu potopené benátské lodi ze 16.století.

Biograd je v létě velmi živé letovisko, z jehož nábřeží se naskýtá hezký pohled na Pašmanský průliv s ostrůvky, které jsou po něm rozesety. Na druhé straně průlivu pak leží ostrov Pašman, spojený s Biogradem lodním trajektem. Ostrov, který nebyl dlouho příliš rekreačně využíván a sloužil spíše jako jednodenní výletní cíl, zažívá v současnosti rozvoj výstavby rekreačních objektů. Má totiž především v jihovýchodní části za vesnicí Tkon pěkné zátoky vhodné ke koupání, mnohé i s přírodními písčitými plážemi.

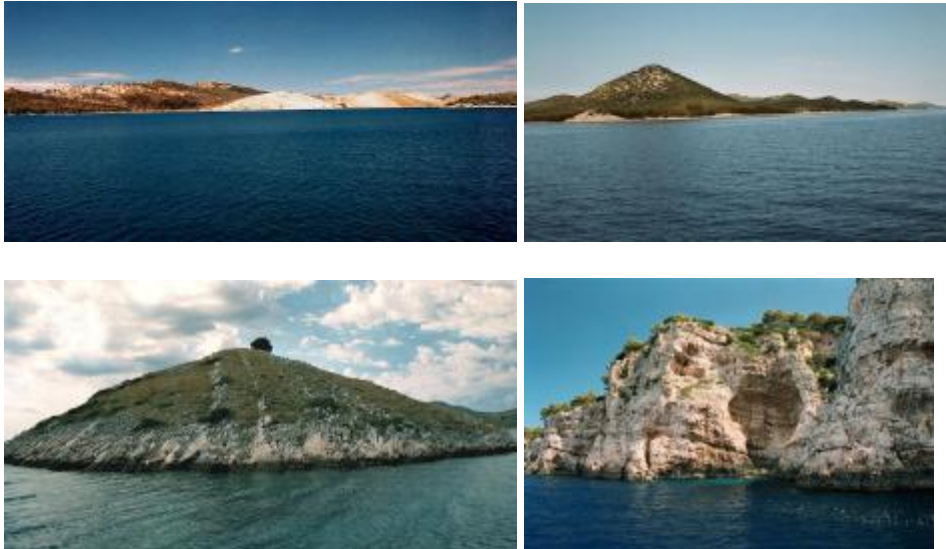
Město Biograd je však zejména oblíbeno jako východisko celodenních poznávacích plaveb na Kornatské ostrovy, které rozhodně stojí za návštěvu.

Kornatské ostrovy (Kornati)

„Když Bůh stvořil svět, zůstala u ještě hrst bílých kamínků. Hodil je do moře“. Tak podle legendy vznikly chorvatské ostrovy Kornati.

Kornati jsou nejpočetnějším a nejhustějším ostrovním seskupením v Jaderském moři, které zahrnuje 147 holých až bizarních ostrovů, ostrůvků a útesů o celkové ploše 69 km², rozesetých na 230 km² vodní plochy. Protahují se v délce okolo 35 km a šířce 13 km mezi

Dugim otokom (Dlouhým ostrovem) na severozápadě a ostrovem Žirje na jihovýchodě a ostrovem Pašman, Vrgada a Murter na severu a severovýchodě. Na vápencových nebo křídových ostrovech nejsou ani vodní toky, ani sladkovodní prameny. Svě jméno dostaly podle největšího ostrova souostroví – Kornatu (32,6km²). Některé ostrovy vystupují příkře z moře svými strmými stěnami, jiné jsou téměř ploché. Překrásná příroda, splet' bezpočetných ostrovů a ostrůvků, kouzelné moře – to vše činí z Kornatů, které byly roku 1980 prohlášeny národním parkem atraktivní cíl mnohočetných výletníků a jachtařů.

Jako mořským koridorem po přesně stanovené trase míří k ostrovům Kornati desítky výletních lodí ze Zadaru, Šibeniku i Biogradu. Celodenní plavba mezi množstvím bizarních ostrůvků přináší mnoho zážitků nejen nám suchozemcům. Jako jakási poslední výspa civilizace se před nejuvdálenějším bodem plavby objevuje velký maják na ostrůvku Sestrice, vysoko se tyčící v dáli. A za ním se už otvírá širé moře. Panorama rámuje zleva Kornati, zprava Národní park Telaščica na nejvýchodnější části 45 kilometrů dlouhé nudle ostrova s příhodným názvem Dugi otok (Dlouhý ostrov). Poté loď obepluje do moře trčící útes a před námi se objeví pobřežní skaliska, padající z výšky až hodně přes sto metrů strmě do moře, která jako by z oka vypadla slavným útesům ve francouzské Normandii. Po obhlídce strmých útesů se loď vrací a vplouvá do kouzelné zátoky v Národním parku Telaščica, kde bývá pravidelná několikahodinová přestávka, při níž se turistům podává grilovaný steak či ryba. Přestávku je možno využít k velice příjemnému koupání v křišťálově čisté vodě zátoky; nezalituje však ten, kdo se vydá poněkud strměji mezi stromy do kopce nad zátoku. Tak fantastický pohled z výšky okraje strmých útesů na nádherně azurové moře, narážející do útesů hluboko pod námi se málokde naskytne. Za kratší procházku po upraveném chodníku od přístaviště stojí i solné jezero Miri, ležící na samém konci ostrova šest metrů nad hladinou Jadrana. Jeho voda je třikrát slanější než moře, a tak tu můžeme zažít pocit obdobný koupání ve skutečném Mrtvém moři. S krásným přírodním koutem Kornatských ostrovů se rozloučíme při zpáteční plavbě v odpoledních hodinách.

Makarská riviéra

Je to bezesporu jedno z nejkrásnějších a nejnavštěvovanějších letovisek chorvatského pobřeží, rozprostírající se v délce asi 70 km od Brelje až po Gradac ve střední Dalmácii. Je chráněna vysokým horským masivem pohoří Biokovo, dodávajícím riviéře jedinečnou kulisu. Má největší zalesnění z celého dalmatského pobřeží, překrásné oblázkové pláže, neuvěřitelně čisté moře a velice teplé a stabilní počasí.

Centrem oblasti je městečko *Makarská*, ležící při pobřežní magistrále, postavené na úpatí nejvyššího vrcholu pohoří Biokovo – Sveti Jure. Rozkládá se při široké zátocy, kterou z jihovýchodu uzavírá mys Osejava a ze severozápadu poloostrov Sveti Petar. Historické jádro, postavené v benátském slohu s množstvím úzkých uliček s restauracemi, kavárničkami a obchůdky leží podél krásné nábrežní promenády, lemované staletými palmami. Na okraji Makarské stojí františkánský klášter z 15.stol., přestavěný barokně, v jehož podzemních prostorách je umístěno malakologické muzeum se sbírkami měkkýšů, zejména pak mušlí. Jeho prohlídka přináší zejména nám suchozemcům mnoho poučení a zajímavostí ze světa podmořské fauny.

Makarská je nejen městem historie, ale je zde možno najít i spoustu moderních staveb, od velkých hotelových komplexů až po moderní vily. Noční život města zde tepe do brzkých ranních hodin. Rada kavárniček a barů má otevřeno i po půlnoci, kdy se naplno rozjíždějí proslulé diskotéky Opera a Grota. Diskotéka Grota s velice zajímavou akustikou je umístěna ve skutečné jeskyni spojené s mořskou hladinou. Nalezneme ji na severovýchodním výběžku poloostrova Sveti Petar, naproti nábrežní promenády. Obhlídka celého tohoto poloostrova však stojí za velice příjemnou procházku, při níž se dostaneme na vysoké skalní útesy plné kvetoucí vegetace, pod nimiž se o skály tříští vlny azurově modrého moře. Okružní cesta vede kolem kostelíka sv. Petra z 15.stol. a majáku v jihozápadní části poloostrova až ke známé a velice oblíbené 1,5 km dlouhé oblázkové pláži Donja Luka, povlovně se svažující do moře. Pláž je lemována hájem mohutných pinií, poskytujících příjemný odpočinek ve stínu.

Navazuje na ni zalesněné pobřeží, táhnoucí se několik kilometrů severozápadně od okraje města, rozčleněné do drobných romantických zátok. Se svými plážemi s velmi příjemným hrubým pískem či drobnými oblázky jsou velmi vhodné pro koupání a vyhledávají je zejména ti turisté, kteří preferují klidnější rekreaci s větší samotou.

Makarská je i východiskem pro řadu výletů – ať již lodí na ostrovy Brač a Hvar, autobusem do Dubrovníku, pěšky či autem do pohoří Biokovo.

Biokovo

Toto nádherné mohutné pohoří, které je součástí rozsáhlé dinárské horské soustavy se táhne nad Makarskou riviérou v délce kolem 30 km se šířkou 7-9 km. Při pohledu od moře tak tento obrovský masiv vytváří letoviskům Makarské riviéry skutečně pohádkovou kulisu, která se jen tak jinde nevidí. S výjimkou dolní části spadá horstvo směrem k moři strmými vápencovými skalními srázy, nad nimiž se rozkládá zvlněná krasová vysočina s množstvím závrťů, škrapových polí, propastí i jeskyní; směrem do vnitrozemí klesá Biokovo postupně již povlovněji. Nejvyšším vrcholem tohoto pohoří, které je vyhlášeno chráněnou krajinnou oblastí je hora Sveti Jure s nadmořskou výškou 1762 m, vzdálená od moře vzdušnou čarou jen 3 km, mezi další výrazné vrcholy patří Sveti Ilija (1640m), Vošac (1421m) a Šibenik (1314m).

Velkou předností Biokova je jeho dobrá dostupnost dopravními prostředky; pěší výstup z Makarské je možno doporučit spíše jen zkušeným, fyzicky zdatným turistům. Zdolávat v letních vedrech převýšení, které je rovno nadmořské výšce vrcholu Sveti Jure (1762m), to už dá slušně zabrat. Navíc nesmíme zapomenout si vzít s sebou dostatečnou zásobu pitné vody. Je třeba počítat s tím, že výstup z Makarské směrem na vesničku Makar, přes Vošac na vrchol Sveti Jure bude se zpáteční cestou trvat dobrých 11 hodin chůze.

Až na vrchol Sveti Jure vede asfaltová silnice, dlouhá celkem 31 km, a přístupná od 6.00-20.00 hod., za jejíž použití se v sezóně platí mýtné (20 kun za auto/r.2003). Z Makarské se na ni vydáme přes Horní Tučepi a serpentinami vystoupáme do sedla Staza (987m) s krásným výhledem na některá letoviska Makarské riviéry. V sedle se nachází menší restaurace s možností občerstvení. Při jízdě si řidiči opravdu přijdou na své; neustálé točení „kolečkem“ doprava a zase doleva, místy úzká silnička s hlubokými srázy po straně, pod nimiž jsou tu a tam vidět vraky vozidel, zvýšená opatrnost při vyhýbání s protijedoucími vozidly. Asi čtyři

kilometry pod vrcholem je silniční odbočka k horské chatě pod Vošcem, s nádhernou vyhlídkou z vrcholu Vošac na Makarskou riviéru.

Z vrcholu Sveti Jure, na němž je postavena televizní věž se při jasné viditelnosti, která tu však nebývá často, naskýtají daleké výhledy do chorvatského vnitrozemí a na pásma bosenských hor, jakož i na středodalmatské a jihodalmatské ostrovy. Celodenní výlet do Biokova, ať již s některou místní cestovní agenturou, či samostatně autem je jistě vítaným zpestřením pobytu na Makarské riviéře.

Užitečné informace

Důležitá telefonní čísla :

Mezinárod.volací číslo do Chorvatska .. 385

Záchranná služba (Hitna pomoć) : 94

Hasiči (Vatrogasci) : 93

Policie (Policija) : 92

Pomoc na silnicích (Pomoć na cesti) : 987

Velvysl.České republiky : (00385) 01 6177246; 01 6121618; 01 6121555

zagreb@embassy.mzv.cz

www.mzv.cz/zagreb

Ceny pohonných hmot, seznam plyn.stanic :

www.hak.hr

www.ina.hr

Podrobné informace o počasí v Chorvatsku :

www.tel.hr/dhmz

Vyšlo v magazínu SKY 6-7/2004